

STAROSTWO POWIATOWE
w Policach
72-010 Police, ul. Tanowska 8
tel. (091) 43 28 100, fax 317 89 00

Starostwo Powiatowe w Policach
ul. Tanowska 8
72-010 Police

PLAN AUDYTU NA ROK 2013

1. Jednostki sektora finansów publicznych objęte audytem wewnętrznym

Lp.	Nazwa jednostki
	Powiat Policki obejmuje następujące jednostki organizacyjne:
1.	Starostwo Powiatowe w Policach
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Policach
4.	Zespół Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach
5.	Dom Dziecka w Policach
6.	Dom Dziecka w Tanowie
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie
9.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Policach
10.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach
11.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
12.	Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Policach
13.	Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego

2. Wyniki analizy obszarów ryzyka - obszary działalności jednostki zidentyfikowane przez audytora wewnętrznego z określeniem szacowanego poziomu ryzyka w danym obszarze

Lp.	Nazwa obszaru	Typ obszaru działalności (podstawowa/ wspomagająca)	Poziom ryzyka w obszarze (wysoki/średni/ niski)
1.	Pozyskiwanie i wykorzystanie środków ze źródeł zagranicznych	Wspomagająca	średni
2.	Inwentaryzacja mienia	Wspomagająca	średni
3.	Zamówienia publiczne	Wspomagająca	wysoki
4.	Realizacja zadań w zakresie kultury, kultury fizycznej i turystyki	Podstawowa	średni
5.	Działania podejmowane w zakresie zwalczania bezrobocia	Podstawowa	średni
6.	Realizacja zadań przy współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (umowy, porozumienia)	Podstawowa	średni
7.	Realizacja dochodów z mienia powiatu	Wspomagająca	średni
8.	Finansowanie szkół i placówek oświatowych	Podstawowa	wysoki
9.	Ochrona środowiska	Podstawowa	średni
10.	Dotowanie fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych, niepubliczne szkoły i placówki oświatowe	Wspomagająca	średni
11.	Obieg i kontrola dokumentów finansowo księgowych	Wspomagająca	wysoki
12.	Dochody własne	Podstawowa	średni
13.	Ochrona danych osobowych	Wspomagająca	średni
14.	Sprawozdawczość budżetowa	Wspomagająca	wysoki
15.	Wydawanie decyzji administracyjnych	Podstawowa	średni
16.	Gospodarka nieruchomościami (w tym Skarbu Państwa)	Wspomagająca	średni
17.	Gospodarka odpadami	Podstawowa	niski
18.	Realizacja zadań z zakresu geodezji i kartografii	Podstawowa	średni
19.	Ochrona praw konsumentów	Podstawowa	średni
20.	Dostęp do informacji publicznej	Wspomagająca	średni
21.	Świadczenia z pomocy społecznej	Podstawowa	niski
22.	Kadry: system szkoleń, zakresy obowiązków, ocena pracowników, system rekrutacji pracowników	Wspomagająca	niski
23.	Funkcjonowanie i nadzór nad DPS	Podstawowa	niski
24.	Gospodarka leśna	Podstawowa	średni
25.	Załatwianie petycji, skarg i wniosków	Wspomagająca	średni
26.	Rejestracja pojazdów, wydawania dowodów i tablic rejestracyjnych	Podstawowa	niski
27.	Finansowanie zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej	Podstawowa	średni
28.	Inwestycje	Podstawowa	średni
29.	Możliwości odzyskania podatku VAT	Podstawowa	wysoki

3. Lista obszarów ryzyka, w których zostaną przeprowadzone zadania zapewniające.

L.p.	Temat zadania zapewniającego	Nazwa obszaru	Ewentualna potrzeba powołania rzeczoznawcy	Uwagi
1	2	3	4	5
1	Finansowanie szkół i placówek oświatowych	Oświata i edukacja publiczna	Nie	
2	Wydatki w jednostkach organizacyjnych	Stan i funkcjonowanie księgowości	Nie	
3	Obieg i kontrola dokumentów finansowo księgowych	Stan i funkcjonowanie księgowości	Nie	
4	Zamówienia publiczne		Nie	
5	Audyt bezpieczeństwa informacji	Systemy informatyczne	Nie	Audyt obligatoryjny

4. Planowane czynności doradcze.

Możliwości odzyskania podatku VAT.

5. Planowane obszary ryzyka, które powinny zostać objęte audytem wewnętrznym w kolejnych latach.

Poniżej w ujęciu tabelarycznym plan na lata 2014-2015. W kolejnych latach zadania audytowe będą przeprowadzane zgodnie ze sporządzonym planem z uwzględnieniem ustalonej kolejności w drodze analizy ryzyka w celu objęcia audytem całokształtu procesów zachodzących w jednostce.

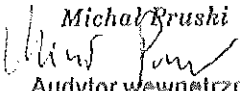
Planowane obszary, które powinny zostać objęte audytem wewnętrznym w kolejnych latach			
L.p.	Nazwa obszaru	Planowany rok przeprowadzenia audytu	Uwagi
1	2	3	4
1	Ochrona danych osobowych	2014	Średni priorytet w 2013 roku
2	Realizacja dochodów z mienia powiatu	2014	Średni priorytet w 2013 roku
3	Inwentaryzacja mienia	2014	Średni priorytet w 2013 roku
4	Realizacja zadań przy współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (umowy, porozumienia)	2014	Średni priorytet w 2013 roku
5	Pozyskiwanie i wykorzystanie środków ze źródeł zagranicznych	2015	Średni priorytet w 2013 roku
6	Inwestycje	2015	Średni priorytet w 2013 roku
7	Dochody własne	2015	Średni priorytet w 2013 roku

8	Wydawanie decyzji administracyjnych	2015	Średni priorytet w 2013 roku
---	-------------------------------------	------	------------------------------

6. Informacje istotne dla prowadzenia audytu wewnętrznego, uwzględniające specyfikę jednostki (np. zmiany organizacyjne)

Audyt prowadzony jest na zlecenie, przez podmiot zewnętrzny.

31 stycznia 2013r.

Michał Bruski

 Audytor wewnętrzny
 podpis audytora wewnętrznego

podpis kierownika jednostki, w której prowadzony jest audyt

**ZAŁĄCZNIK DO
PLANU AUDYTU NA ROK 2013**

POWIAT POLICKI

SPIS TREŚCI

Rozdział I

1.1. Informacje ogólne o audycie wewnętrznym.

1.2. Informacje ogólne o jednostce.

1.2.1. Nazwa jednostki audytowanej.

1.2.2. Budżet Powiatu.

1.3. Skład zespołu prowadzącego audyt.

Rozdział II

2.1. Analiza ryzyka.

2.2. Metody analizy ryzyka.

2.3. Obszary ryzyka ustalone ze względu na stopień ich ważności

2.4. Planowane tematy na rok 2013r.

2.5. Obszary ryzyka planowane na lata następne.

2.6. Cykl audytu.

Rozdział III

3.1. Wykaz adresatów „Planu audytu wraz z załącznikiem”.

ROZDZIAŁ I

1.1. INFORMACJE OGÓLNE O AUDYCIE WEWNĘTRZNYM

Nowoczesna firma nie może funkcjonować bez sprawnie zarządzanej komórki audytu wewnętrznego, który koncentruje się na analizie ryzyk powstających w firmie, bowiem to właśnie rozwój praktyk zarządzania wykreował ideę audytu. Potrzebę funkcjonowania audytu wewnętrznego, również w sektorze finansów publicznych, w tym w jednostkach samorządu terytorialnego dostrzega polski ustawodawca, który kształtuje audyt wewnętrzny w jednostkach sektora finansów publicznych w taki sposób, aby został on wykorzystany jako narzędzia służące ulepszaniu organizacji, a przede wszystkim wspomaganiu w osiąganiu przez nią celu, do którego została powołana. W polskiej rzeczywistości jest to jeszcze zjawisko nowe, wzbudza więc uzasadnione zainteresowanie szczególnie w zakresie sektora publicznego, wywołując wiele dyskusji na temat jego roli i miejsca. Polski ustawodawca stwarza ramy prawne w taki sposób, aby kierownictwo swobodnie mogło nakreślać jego kształt. Podejście to powinno być indywidualnie dostosowane do każdej jednostki, a na kształt audytu znaczący wpływ powinno mieć również kierownictwo.

W literaturze poświęconej tematyce audytu wewnętrznego znaleźć można wiele definicji odnoszących się do tego pojęcia. Najbardziej znaną i rozpowszechnioną jest definicja sformułowana przez Instytut Audytorów Wewnętrznych. Zgodnie z nią „audyt wewnętrzny jest niezależną i obiektywną działalnością o charakterze zapewniającym i doradczym, prowadzoną w celu wniesienia do organizacji wartości dodanej i usprawnienia jej funkcjonowania. Audyt wewnętrzny wspiera organizację w osiąganiu wytyczonych celów poprzez systematyczne i konsekwentne działanie służące ocenie i poprawie efektywności zarządzania ryzykiem, systemu kontroli oraz procesów zarządzania jednostką”.

Pojęcie to definiuje również polski ustawodawca w art. 272 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.). Zgodnie z podaną definicją audyt wewnętrzny jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest wspieranie ministra kierującego działem lub kierownika jednostki w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze. Ocena dotyczy w szczególności

adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej lub jednostce.

Najważniejszą cechą wspólną jest cel, który przyświeca instytucji audytu. Jest nim dostarczenie informacji kierownictwu organizacji, jednostki na temat prawidłowości jej funkcjonowania. W konkluzji dotychczasowych rozważań dotyczących definicji audytu oraz nawiązując do definicji kontroli wewnętrznej (standardy INTOSAI) można stwierdzić, iż:

- audyt wewnętrzny jest narzędziem zarządzania służącym kierownikowi do uzyskania racjonalnego zapewnienia, że cele do realizacji których jednostka została powołana są realizowane,
- realizacja tych celów przebiega zgodnie z prawem powszechnie obowiązującym, a także procedurami wewnętrznymi.

Słuszność tego stwierdzenia potwierdza badanie mechanizmów i procedur stanowiących system kontroli zarządczej (wewnętrznej), a przede wszystkim ich adekwatności i skuteczności.

Ważną cechą audytu jest fakt, iż audyt wewnętrzny nie ogranicza się wyłącznie do obszaru finansowego. Audyt wewnętrzny, daje możliwość spojrzenia na całość jednostki w celu poszukiwania i eliminowania słabych jej stron. Działanie to w zasadzie służy wspomaganie kierownictwa całego sektora publicznego w osiągnięciu jego misji, a zwłaszcza w uzyskiwaniu satysfakcji obywateli poprzez dostarczanie dóbr i usług o najwyższej jakości.

Poprzez realizację różnych rodzajów audytu np. finansowego, operacyjnego czy gospodarności, audytor odpowiada na pytanie, jak właściwie jednostka funkcjonuje. Mówiąc precyzyjniej, do podstawowych zadań audytu należy przeprowadzenie analizy i oceny systemu kontroli zarządczej (wewnętrznej). Te podstawowe funkcje audytor wypełnia poprzez identyfikację i ocenę poszczególnych kontroli istniejących w systemie i jednoczesną odpowiedź, czy realizują one cele organizacji w sposób najbardziej ekonomiczny i efektywny.

Kierownictwo jednostki uzyskuje opinię o wiarygodności badanych systemów kontroli zarządczej (wewnętrznej) z równoczesnymi propozycjami alternatywnych rozwiązań. Często audytor przedstawia własny projekt systemu kontroli.

Analiza i ocena systemów kontroli to również przedstawienie opinii o efektywności procesów zarządzania ryzykiem i kierowania jednostką. Oprócz oceny audytor może dokonywać także działań o charakterze doradczym w tym zakresie.

1.2. INFORMACJE OGÓLNE O JEDNOSTCE AUDYTOWANEJ

1.2.1. Nazwa jednostki audytowanej.

Powiat Policki – jest to powiat w województwie zachodniopomorskim, którego siedzibą jest miasto Police. Powiat ma obszar 665,33 km². Powiat zajmuje najmniejszą powierzchnię ze wszystkich powiatów województwa zachodniopomorskiego. W skład powiatu wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: Nowe Warpno, Police
- gminy wiejskie: Dobra, Kołbaskowo

Starostwo Powiatowe znajduje się przy ul. Tanowskiej 8 w Policach.

Do zadań Starostwa należy zapewnienie pomocy organom Powiatu w wykonywaniu ich zadań i kompetencji. Starostwo jest jednostką organizacyjną, którą powołuje się w celu wykonywania poleceń zarządu powiatu i przewodniczącego zarządu oraz uchwał rady powiatu.

Aby sprawnie nadzorować pracę Starostwa i urzędników Rada Powiatu uchwaliła w Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego, w którym określono strukturę organizacyjną oraz w sposób szczegółowy opisano zadania poszczególnych wydziałów, referatów, zespołów i samodzielnych stanowisk. Regulamin Organizacyjny został przyjęty uchwałą Nr XIII/100/2007 Rady Powiatu w Policach z dnia 28 grudnia 2007 r. W strukturze organizacyjnej wyodrębniono:

- a) Wydział Administracji i Organizacji
- b) Wydział Architektury i Budownictwa
- c) Wydział Edukacji i Kultury
- d) Wydział Finansów i Budżetu
- e) Wydział Geodezji, Kartografii i Katastru
- f) Wydział Gospodarki Nieruchomościami
- g) Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg
- h) Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
- i) Wydział Planowania i Rozwoju
- j) Wydział Promocji i Informacji
- k) Referat Informatyki

- l) Referat Spraw Społecznych i Obywatelskich
- m) Biuro Audytu Wewnętrznego
- n) Biuro Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
- o) Biuro Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego
- p) Biuro Kontroli
- q) Biuro Obsługi Prawnej
- r) Biuro Powiatowego Rzecznika Konsumentów
- s) Biuro Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Regulamin Starostwa bardzo szczegółowo opisuje zakres zadań poszczególnych komórek organizacyjnych.

W celu wykonywania zadań, w tym również wykonywania zadań własnych o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych Powiat utworzył jednostki organizacyjne, które realizują cele i wykonują zadania określone w ich statutach. W Powiecie utworzono następujące jednostki organizacyjne:

- Starostwo Powiatowe w Policach
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach
- Powiatowy Urząd Pracy w Policach
- Zespół Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach
- Dom Dziecka w Policach
- Dom Dziecka w Tanowie
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Policach
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Policach
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy

1.2.2. Budżet Powiatu.

Jeśli chodzi o krótką charakterystykę sfery finansowej Powiatu to plan budżetu Powiatu Polickiego na 2013 rok zakłada dochody budżetu w wysokości 70.893.779,00 zł, a wydatki w wysokości 70.281.337,00 zł. Tym samym ustalono nadwyżkę budżetu powiatu w wysokości 612.442,00 zł. Przychody budżetu określono w wysokości 2.568.158,00 zł, a rozchody w wysokości 3.180.600,00 zł.

W planie budżetu zaplanowano wydatki na finansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych w 2013 roku w wysokości 1.825.600,00 zł.

W 2013 roku planowane są wydatki o charakterze inwestycyjnym związane z takimi działaniami jak:

- Opracowanie projektu budowlano – wykonawczego na przebudowę drogi powiatowej Szczecin – Siadło Górne
- Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Policach
- Budowa i remont przepustów oraz drogowych urządzeń odwadniających

Celem lepszego poznania jednostki pracownicy Kancelarii dokonali przeglądu przepisów wewnętrznych, które na dzień sporządzenia planu obowiązywały w jednostce (regulaminy, instrukcje), sprawozdań budżetowych sporządzonych w roku 2012r. oraz sporządzonych sprawozdań finansowych, a także uchwały budżetowej na rok 2012r. wraz ze zmianami oraz planu budżetu na rok 2013.

1.3. SKŁAD ZESPOŁU PROWADZĄCEGO AUDYT WEWNĘTRZNY.

Podstawowym celem leżącym u podstaw powołania audytu wewnętrznego jest dążenie do wysokiej jakości funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych, w tym jednostek samorządu terytorialnego poprzez usprawnianie procesów kontroli zarządczej, systemu

zarządzania oraz kierowania jednostką. Aby te wszystkie cele mogły być spełnione, audytor wewnętrzny musi posiadać odpowiednie kwalifikacje. Aby sprostać wysokim wymogom ustawodawcy Kancelaria Leśny i Wspólnicy posiada wydzielony dział audytu wewnętrznego. Działem kieruje Michał Pruski. W zakresie czynności audytu wewnętrznego posiada on wieloletnie doświadczenie pracy samorządowej wynikające z okresu jego pracy w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w latach 1999-2006 m.in. na stanowisku inspektora kontroli. Od 2006r. zajmuje się audytem wewnętrznym, pełniąc funkcję audytora m.in. w urzędach, starostwach powiatowych oraz w komunalnej spółce akcyjnej

W skład zespołu wchodzi również Tomasz Gorczycki – audytor wewnętrzny oraz specjalista ds. audytu wewnętrznego i kontroli zarządczej – Marek Nowak, a także eksperci zewnętrzni z danych dziedzin, w tym przypadku zarządzanie oświatą, każdorazowo powoływani do współpracy w ramach potrzeb.

ROZDZIAŁ II

2.1. Analiza ryzyka

Przygotowanie rocznego planu audytu wewnętrznego musi być poprzedzone analizą ryzyka. Taki obowiązek na audytora nakładają przepisy prawa jak i obowiązujące międzynarodowe standardy audytu wewnętrznego. Kierowanie każdą organizacją, w tym jednostką sektora finansów publicznych wiąże się z realizacją wyznaczonych celów. Organizacje istnieją po to aby wypełniać swoją misję, którą w przypadku powiatu jest zaspokajanie potrzeb społecznych. Aby skutecznie funkcjonować w zmieniającym się środowisku wszystkie organizacje, w tym powiat musi zarządzać ryzykiem. Celem kierownictwa, w tym audytu który jest narzędziem wspierającym zarządzanie jest zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia zamierzonych celów. Z racji tego, że zawsze zasoby, którymi się dysponuje są ograniczone należy uzyskiwać optymalne efekty zarządzając nimi tak, aby wykorzystywać je rozsądnie, uwzględniając wszystkie istotne ryzyka. Kierownictwo musi więc posiadać umiejętności i być wyposażone w narzędzia służące realizacji celów przy pomocy najskuteczniejszych metod. Jedną z takich metod jest stosowana w audycie analiza ryzyka. Z zakresu działalności Powiatu audytor wyodrębnia obszary ryzyka, które poddane zostają ocenie i wskazywane są obszary obciążone

największym ryzykiem. Obszary ryzyka wyodrębniono metodą tradycyjną, polegającą na zdefiniowaniu najważniejszych systemów w organizacji w oparciu o jej regulamin oraz wiedzę audytora

Zakres działalności, jaki poddawany jest audytowi wewnętrznemu przez Kancelarię Leśny i Wspólnicy to całość działań, procesów oraz procedur realizowanych na terenie Powiatu, w jej imieniu lub w oparciu o jej majątek, który jest koordynowany i nadzorowany przez powiatowe jednostki organizacyjne, a także odpowiednie wydziały czy samodzielne stanowiska pracy Starostwa.

Ponadto obszar poddawany audytowi wewnętrznemu to również wszelkie procesy, zjawiska i problemy związane z realizacją zadań Powiatu – wypełnieniem celów statutowych oraz prowadzeniem gospodarki finansowej, której funkcjonowanie powinno zagwarantować legalność, gospodarność, celowość, rzetelność, a także przejrzystość i jawność działania jednostki.

Zakres zadań poszczególnych wydziałów czy samodzielnych stanowisk pracy Urzędu zostały określone w Regulaminie organizacyjnym, o czym wspomniano powyżej, natomiast jednostki organizacyjne działają w oparciu o swoje statuty i regulaminy organizacyjne.

Z punktu widzenia ryzyka obszary działania urzędu i funkcjonujących jednostek organizacyjnych charakteryzują się wysokim stopniem kompleksowości. Dlatego też przeprowadzając analizę ryzyka audytor uwzględnił zakres odpowiedzialności kierownika jednostki za funkcjonowanie kontroli zarządczej oraz wziął pod uwagę cele i zadania jednostki, system kontroli zarządczej, ryzyka wpływające na realizację celów i zadań, wyniki kontroli wewnętrznych i zewnętrznych oraz uwagi Kierownictwa.

Obszar poddawany audytowi wewnętrznemu będzie podlegał weryfikacji w zakresie:

- efektywności i gospodarności zarządzania,
- działania systemu gromadzenia środków publicznych i dysponowania nimi oraz gospodarowanie mieniem,
- dowodów księgowych oraz zapisów w księgach rachunkowych.

Biorąc pod uwagę planowane zadania oraz zidentyfikowane cele strategiczne, wyodrębniono główne zagrożenia w realizacji celów organizacji. Są to:

1. DZIAŁANIE NIEZGODNE Z PRAWEM – ma miejsce wówczas, gdy administracja nie wywiązuje się ze swoich prawem nałożonych obowiązków wobec państwa i wspólnoty.
2. NIEWIARYGODNE DANE FINANSOWE – ma miejsce wówczas, gdy prowadzona rachunkowość nie spełnia swojego podstawowego zadania, jakim jest dostarczenie wiarygodnych danych dla efektywnego zarządzania organizacją.
3. NIEEFEKTYWNOŚĆ, MARNOTRAWSTWO ŚRODKÓW – ma miejsce wówczas, gdy administracja nie opracowała kryteriów dla oceny celowości i narzędzi kontroli efektywności gromadzenia i wydatkowania środków oraz gdy nie prowadzi takich badań.
4. NIEZADOWOLENIE MIESZKAŃCÓW /KLIENTÓW/ - ma miejsce wówczas, gdy administracja nie bada opinii mieszkańców podczas planowania zadań i wyznaczania celów, ani nie gromadzi ocen klientów dotyczących sposobu dostarczania usług, aby sposób ten w miarę możliwości dostosowywać do oczekiwań klienta. Pomimo wykonywania swoich prawem określonych obowiązków, administracja służy wspólnocie w sposób niezgodny z wolą mieszkańców i usługobiorców.
5. NIEPRZEJRZYSTOŚĆ, PODATNOŚĆ NA KORUPCJĘ – ma miejsce wówczas, gdy sposób działania, procedury stosowane nie są dostatecznie przejrzyste i zabezpieczone przed naciskami korupcyjnymi.

2.2 Metody analizy ryzyka. Podstawowe definicje.

Obszary ryzyka - są to procesy zjawiska lub problemy w ramach których wymagane jest przeprowadzenie audytu wewnętrznego.

Ryzyko - jest to prawdopodobieństwo wystąpienia dowolnego zdarzenia, działania lub zaniechania, którego skutkiem może być szkoda w majątku lub wizerunku danej jednostki, lub które może przeszkodzić w osiągnięciu wyznaczonych celów i zadań.

Czynniki ryzyka - jest to zdarzenie, działanie lub zaniechanie, które może spowodować wystąpienie ryzyka.

Kategorie ryzyk – pogrupowane w ograniczoną liczbę kategorii czynniki ryzyka. Jest to konieczne ze względu na potrzebę porównania ryzyka różnych zadań audytowych, w których występują odmienne czynniki ryzyka.

Waga ryzyka – wpływ danego czynnika na badany system wyrażony poprzez przypisanie temu czynnikowi relatywnej wagi, która zazwyczaj ma wartość mniejszą od jedności. Suma wag równa jest 1.

Ocenę analizy ryzyka wykonano w oparciu o następujące narzędzia:

- a) identyfikację obszarów ryzyka – procesów, zjawisk, problemów wymagających przeprowadzenia audytu na podstawie informacji oraz dokumentów uzyskanych od jednostki, w tym m.in. przepisów wewnętrznych, które na dzień sporządzenia planu obowiązywały w jednostce (regulaminy, instrukcje), sprawozdań budżetowych sporządzonych w 2011r. oraz sporządzonych sprawozdań finansowych, a także uchwały budżetowej na rok 2011r. wraz ze zmianami oraz projektu budżetu na rok 2012.
- b) analiza ryzyka została przeprowadzona metodą matematyczną z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego (matematyczna metoda analizy ryzyka stanowi załącznik do niniejszego opracowania). Audyt wewnętrzny zostanie rozpoczęty od zadania dla którego oszacowane ryzyko jest największe.

Analiza ryzyka została dokonana na podstawie przyjętych kryteriów ryzyka:

<i>Lp.</i>	<i>KRYTERIUM</i>	<i>WAGA</i>
1	MATEIALNOŚĆ / ISTOTNOŚĆ	0,25
2	JAKOŚĆ ZARZĄDZANIA	0,15
3	KONTROLA WEWNĘTRZNA	0,25
4	CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	0,15
5	OPERACYJNE	0,20

<i>Lp.</i>	<i>KRYTERIUM</i>	<i>WAGA</i>
	SUMA	1

Audytór wewnętrzny przypisał najwyższe wagi dla kryteriów *Materialność / Istotność* oraz *Kontrola wewnętrzna* ze względu na fakt, iż:

- im większa wartość operacji finansowych związanych z badanym obszarem lub obszarów powiązanych, tym większe mogą być konsekwencje finansowe wynikające z wadliwego działania systemu,
- im słabszy system kontroli, tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia błędów i nieprawidłowości będących wynikiem spełnienia się ryzyka nieodłącznego. Ryzyko nieodłączne związane jest ze stopniem skomplikowania danego procesu, jego stabilnością, ważnością z punktu widzenia pozostałych obszarów.

Każde zadanie audytowe otrzymało w odniesieniu do każdego wyżej wymienionego kryterium określoną ilość punktów w skali od 1 do 4. Punkty zostały przydzielone w oparciu o profesjonalny osąd audytora, który przygotował plan audytu.

- Ustalono następujące wagi dla kryteriów ryzyka.

KATEGORIE RYZYKA					
ISTOTNOŚĆ	JAKOŚĆ ZARZĄDZANIA	KONTROLA WEWNĘTRZNA	WPŁYW CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH	OPERACYJNE	
<i>Brak implikacji finansowych</i>	<i>Bardzo wysoka</i>	<i>Bardzo wysoka</i>	<i>Niski wpływ</i>	<i>Mala</i>	1
<i>Małe implikacje finansowe</i>	<i>Wysoka</i>	<i>Wysoka</i>	<i>Umiarkowany</i>	<i>Średnia</i>	2
<i>Duże implikacje finansowe</i>	<i>Umiarkowana</i>	<i>Zadowalająca</i>	<i>Wysoki</i>	<i>Duża</i>	3

<i>Kluczowy system finansowy</i>	<i>Niska</i>	<i>Niska</i>	<i>Bardzo wysoki</i>	<i>Bardzo dużo</i>	4
Waga w modelu:					
0,25	0,15	0,25	0,15	0,20	

W oparciu o przydzielone punkty, w ramach określonych kryteriów i przyjętych wag, wyznaczona została ocena ryzyka kryteriów według następującego wzoru:

$$\text{OCENA RYZYKA WG KRYTERIÓW} = \{[(\text{WAGA ISTOTNOŚĆ/MATERIALNOŚĆ} * \text{LICZBA PUNKTÓW}) + (\text{WAGA JAKOŚĆ ZARZĄDZANIA} * \text{LICZBA PUNKTÓW}) + (\text{WAGA KONTROLA WEWNĘTRZNA} * \text{LICZBA PUNKTÓW}) + (\text{WAGA WPŁYW CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH} * \text{LICZBA PUNKTÓW}) + (\text{WAGA RYZYKO OPERACYJNE} * \text{LICZBA PUNKTÓW})] : 5\} * 100\%$$

Dla opracowania listy rankingowej zadań, będącej bezpośrednią podstawą dla sporządzenia planu audytu przewidziano priorytety Kierownictwa oraz priorytety audytora wewnętrznego.

Zgodnie z wytycznymi przyjęto następujące wagi:

1. dla priorytetu Kierownictwa:

minimalny	Pkt. 1
bardzo niski	Pkt. 2
Niski	Pkt. 3
Średni	Pkt. 4
wysoki	Pkt. 5
bardzo wysoki	Pkt. 6

2. dla priorytetu Audytora wewnętrznego:

minimalny	Pkt. 1
bardzo niski	Pkt. 2
Niski	Pkt. 3
Średni	Pkt. 4
wysoki	Pkt. 5
bardzo wysoki	Pkt. 6

W celu zobiektywizowania oceny ryzyka zidentyfikowane zadania audytowe zostały przedłożone Kierownictwu jednostki jako grupie ekspertów w składzie Starosta, Wicestarosta, Skarbnik oraz Sekretarz.

Dla każdego zadania audytowego został wyznaczony ostateczny priorytet Kierownictwa według sześciostopniowej skali jak powyżej, co znalazło swoje odzwierciedlenie w arkuszu kalkulacyjnym w kolumnie „Priorytet kierownictwa”. Wartość priorytetu Kierownictwa ustalono jako średnią ocen przypadającą na dane zadanie.

2.3. Obszary ryzyka ustalone ze względu na stopień ich ważności

Na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka powstał ranking zadań audytowych, z którego wynika jakie poszczególne zadania powinny być audytowane w 2012 roku.

Zadania audytowe, których ryzyko jest największe zostały przedstawione jako zadania, które w odpowiedniej kolejności powinny być uwzględnione w planie. Wyszczególniono zadania które zajęły pięć pierwszych miejsc.

Pozyskiwanie i wykorzystanie środków ze źródeł zagranicznych	64,41%
Inwentaryzacja mienia w Starostwie Powiatowym	67,98%
Zamówienia publiczne	86,36%
Realizacja zadań w zakresie kultury, kultury fizycznej i turystyki	57,18%
Działania podejmowane w zakresie zwalczania bezrobocia	55,48%
Realizacja zadań przy współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (umowy, porozumienia)	64,77%
Realizacja dochodów z mienia powiatu	71,23%
Finansowanie szkół i placówek oświatowych	91,11%
Ochrona środowiska	55,11%
Dotowanie fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych, niepubliczne szkoły i placówki oświatowe	55,68%
Obieg i kontrola dokumentów finansowo księgowych	79,75%
Dochody własne	63,43%
Ochrona danych osobowych	73,30%
Sprawozdawczość budżetowa	76,91%
Wydawanie decyzji administracyjnych	60,43%
Gospodarka nieruchomościami (w tym Skarbu Państwa)	56,82%
Gospodarka odpadami	48,86%
Realizacja zadań z zakresu geodezji i kartografii	60,23%
Ochrona praw konsumentów	51,34%
Dostęp do informacji publicznej	57,75%
Świadczenia z pomocy społecznej	45,66%
Kadry: system szkoleń, zakresy obowiązków, ocena pracowników, system rekrutacji pracowników	45,66%
Funkcjonowanie i nadzór nad DPS	46,59%
Gospodarka leśna	55,11%
Załatwianie petycji, skarg i wniosków	50,20%
Rejestracja pojazdów, wydawania dowodów i tablic rejestracyjnych	48,30%
Finansowanie zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej	57,59%
Inwestycje	64,20%
Możliwość odzyskania podatku VAT	79,34%

2.4. Planowane tematy audytu wewnętrznego na rok 2013.

L.p.	Temat zadania zapewniającego	Nazwa obszaru	Uwagi
1	Finansowanie szkół i placówek oświatowych	Oświata i edukacja publiczna	
2	Wydatki w jednostkach organizacyjnych		
3	Obieg i kontrola dokumentów finansowo księgowych	Stan i funkcjonowanie księgowości	
4	Zamówienia publiczne		
5	Audyt bezpieczeństwa informacji	Systemy informatyczne	Audyt obligatoryjny

2.5. Planowane obszary ryzyka, które powinny zostać objęte audytem wewnętrznym w kolejnych latach.

Poniżej w ujęciu tabelarycznym plan na lata 2014-2015. W kolejnych latach zadania audytowe będą przeprowadzane zgodnie ze sporządzonym planem z uwzględnieniem ustalonej kolejności w drodze analizy ryzyka w celu objęcia audytem całokształtu procesów zachodzących w jednostce.

Planowane obszary, które powinny zostać objęte audytem wewnętrznym w kolejnych latach			
L.p.	Nazwa obszaru	Planowany rok przeprowadzenia audytu	Uwagi
1	Ochrona danych osobowych	2014	Średni priorytet w 2013 roku
2	Realizacja dochodów z mienia powiatu	2014	Średni priorytet w 2013 roku
3	Inwentaryzacja mienia	2014	Średni priorytet w 2013 roku
4	Realizacja zadań przy współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (umowy, porozumienia)	2014	Średni priorytet w 2013 roku
5	Pozyskiwanie i wykorzystanie środków ze źródeł zagranicznych	2015	Średni priorytet w 2013 roku
6	Inwestycje	2015	Średni priorytet w 2013 roku
7	Dochody własne	2015	Średni priorytet w 2013 roku
8	Wydawanie decyzji administracyjnych	2015	Średni priorytet w 2013 roku

2.6. Cykl audytu.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 lutego 2010r. w sprawie przeprowadzania i dokumentowania audytu wewnętrznego (Dz. U. Nr 21 poz. 108) audytor wewnętrzny ma obowiązek określić czas, wyrażony w latach, w którym - przy niezmiennych warunkach umowy z usługodawcą - zostałyby przeprowadzone zadania zapewniające we wszystkich obszarach ryzyka, zwany dalej "cyklem audytu".

Cykl audytu oblicza się jako iloraz liczby wszystkich obszarów ryzyka oraz liczby obszarów ryzyka wyznaczonych do przeprowadzenia zadań zapewniających w roku następnym.

Prowadzony przez nas audyt na zlecenie w Państwa Powiecie w obecnym stanie zapewni realizację zadań z każdego zakresu w ciągu 5-6 lat. Pożądaną wielkością jest okres 5 lat.

ROZDZIAŁ III

3.1. Wykaz adresatów „Planu audytu wraz z załącznikiem”.

Starosta Powiatu Polickiego

